

Kavbojke so odlična izbira, a ne za vsako priložnost

Kavbojke so izvorno in vsaj delno še danes delovno oblačilo. So nepogrešljiv kos obleke za vse tiste, ki fizično delajo, zelo radi jih nosijo ljudje tudi v drugih poslovnih okoljih. Za mlade so nujen kos oblačila, za nekatere izzivalne, za druge udobne, za tretje statusni simbol.

Lahko bi rekli, da je izbira kavbojk namesto hlače iz drugih tkanin enostavnejša, za to odločitev potrebujemo manj ustvarjalnosti in domišljije. Kavbojke so pravzaprav uniforma, s katero postanemo podobni drugim in zato morda lažje komuniciramo in nič ne izstopamo. Odlična izbira, če nam na delovnem mestu ni treba projicirati ugleda in avtoritete in če profil podjetja to dopušča. Manj primerne so v poslovnih okoljih, kot so zavarovalnice, banke, parlament, morda ne bi bilo slabo, če bi se kavbojkam odrekli tudi profesorji in učitelji.

Sproščena obleka

Kavbojke sodijo v raven oblačenja sproščena obleka ali z angleškim izrazom »sporty casual«. Vendar naj nas angleški izraz »sporty« ne zmede, izvira iz obdobja, ko so bila oblačila za rekreacijski šport veliko bolj formalna kot danes. Gre za raven oblačenja, primerno za prosti čas, ko se ne ukvarjamo s športom. Izjema so oblačila za golf, ki sodijo v to raven. V raven oblačenja »smart casual« ali sproščena elegantna obleka sodijo le, če jih uspešno kombiniramo s primernim sproščenim suknjičem in usnjenimi čevlji.

Suknjič in kavbojke

V knjigi Obleka, kaj, kdaj, kako lahko preberete nasvet o kombiniranju suknjiča s kavbojkami: Zelo pogosto je opaziti kombinacijo suknjiča s kavbojkami. Ta izbira je lahko odlična, če je suknjič lanen, žamet, usnjen, z našitimi žepi ali iz kombinaci-

je različnih tkanin. Kavbojke v kombinaciji s klasičnim formalnim suknjičem delujejo, kot bi pozabili zamenjati en kos oblačila – oblekli smo kavbojke in pozabili na že oblečen suknjič ali pa smo pozabili sleči kavbojke, ko smo si oblekli suknjič.

Modne so oprijete z nizkim pasom

Kavbojk danes ni več treba oblačiti mokrih, da bi se lepo prilagodile telesu, saj je denimu dodan elastičen, ki omogoča prilagodljivost in udobje. Ni nam jih treba krtačiti, da bi izgubile preveč klasično temno modro barvo, ampak jih za nas že prej obdelajo s tehniko stonewashed. Da delujejo uporniško ali izzivalno, jih za nas strgajo, porežejo in uničijo robove. Te obdelave niso prav nič tehnično sofisticirane, efekte dosežejo s stroji, kot so brusilnik, žaga za les, vrtnarske škarje in podobno. Danes se nosijo oprijete kavbojke z nizkim pasom, zapenjajo se z zadrgo, tkanina mora biti temnejša ali celo rahlo svetlikajoče črna. Kavbojke postajajo celo tako pametne, da zožajo dele telesa tam, kjer je potrebno, in poudarijo zaželeno, povzdignejo zadnjico ter optično stanjšajo in podaljšajo noge.

Modra tkanina iz Genove

Kavbojke so izdelane iz bombažne tkanine denim, značilne po tkanju, imenovanem keper. Izvorno in najpogosteje še danes so za tkanje uporabljali kombinacijo belih in modrih niti za učinek neenakomerne obarvanosti in s tem tudi manjše ob-

čutljivosti. S to kombinacijo so dobili tudi tipično modro barvo, ki ji poznamo vsi. Ime denim naj bi izhajalo iz francoskega mesta Nîmes, kjer naj bi začeli tkati to tkanino, imenovano Serge de Nîmes. Izvorno so bile po-barvane z indigom – naravnim modrim barvilom, ki je slabo odporno proti drgnjenju, zato kavbojke na izpostavljenih predelih hitro obledijo. Georgina O'Hara v Enciklopediji mode razlaga izvor besede džins (jeans) iz francoske besede Blue de Gênes (blue jeans), ki je francoska beseda za izraz »modra tkanina iz Genove«. Trpežno tkanino so najprej uporabljali za pokrivanje občutljivih tovorov, pripravljenih za plovbo čez lužo, kmalu so mornarji iz Genove ugotovili, da je tkanina odlična tudi za trpežne hlače, kavbojke so prali kar v slani vodi in sušili na soncu, tako so postale skorajda bele. Zgodovinski viri trdijo, da je Giuseppe Garibaldi (1807–1882), italijanski revolucionar, politik in vojskovodja, tako kot njegovi vojaki, že nosil kavbojke.

Leviske – pozitiven statusni simbol

Leta 1850 je Levi Strauss po zaslugi zlate mrzlice in številnih iskalcev zlata izdelal hlače, ki so bile zametek še vedno svetovno znane blagovne znamke. Leviske so dandanes zelo pozitiven statusni simbol za kakovost in ne delujejo pretenciozno kot morda kavbojke, podpisane s kakšno drugo razvpito in dražjo blagovno znamko. Iskalci zlata so bili navdušeni nad trpežnimi hlačami. Te so bile za-

šite z dvojnimi šivi in kasneje na občutljivih delih, kot so robovi žepov, tudi ojačene z bakrenimi zakovicami. Modre džins hlače so nosili delavci v tovarnah med drugo svetovno vojno, še posebej pa so se z njimi identificirali kavbojki, od tod tudi slovenski izraz kavbojke.

James Dean in Elvis Presley

V 50. letih prejšnjega stoletja je igralec James Dean v filmu Upornik brez razloga populariziral kavbojke, krojene rahlo ožje po telesu, s širokimi zavihki. Kot kulturna hollywoodska ikona je vplival na mlade s slogom življenja in oblačenja. K popularizaciji kavbojk je pripomogel tudi Elvis Presley, ki se je oboževalkam, oblečen v kavbojke, zdel še bolj privlačen in dostopnejši. Kavbojke so v 50. letih postale simbol upora mladih. V tistem obdobju so bile celo prepovedane v gledališčih, restavracijah in šolah. V 70. letih je nošenje kavbojk postalo bolj sprejemljivo, pojavile so se tudi na modnih pistah in v kolekcijah znanih oblikovalcev. V 70. letih so po zaslugi Alberta Edmunda, ki je patentiral nov način obdelave denima s tako imenovano tehniko mehčanja in svetljenja tkanine stonewashed, kar je omogočilo prodajo širšemu in bolj raznolikemu trgu, kavbojke postale glavna neuradna moda v Združenih državah Amerike. Danes ima povprečen Američan v omari sedem parov kavbojk, verjetno Slovenci nekaj parov manj, vsekakor pa najmanj tri. ●

NEKAJ NASVETOV:

- ▶ Kavbojke iz mehkejše tkanine so običajno cenejše, tkanina se sprva sicer prav odlično prilagodi telesu, kasneje pa izgubi obliko, in se nepovratno deformira.
- ▶ Kupite kavbojke, ki so vam ravno prav (ko jih prvič oblečete, so lahko celo malo pretesne), malo večje vam bodo po prvi uri nošenja zares prevelike, saj se raztegnejo tudi do 10 odstotkov.
- ▶ Če ste našli kavbojke, ki vam odlično pristajajo, se vračajte nazaj k tej blagovni znamki, saj očitno izdelujejo kroje, primerne vaši postavi.
- ▶ K optičnemu zoženju nog pripomore temnejša in pravilno sprana tkanina, ki ustvari iluzijo ožjih nog. Noge optično zožijo tudi kavbojke, ki imajo stranski šiv pomaknjen proti prednji strani.
- ▶ Zadnji žepi naj bodo po velikosti skladni z velikostjo postave (močnejša postava – večji žepi) in dobro pozicionirani. Nizko postavljeni žepi optično skrajšajo noge, pomaknjeni nižje od pasu optično povesejo zadnjico.
- ▶ Kavbojke naj bodo raje predolge kot prekratke, še zlasti to velja za ženske, ki nosijo pete.
- ▶ Če imate krajše noge in podaljšan del telesa med pasom in razkorakom, morda kavbojke niso najboljši kos oblačila za vas.
- ▶ Kupovanje kavbojk je zahtevnejše kot kupovanje kateregakoli drugega oblačila in dodatka. Predvsem zaradi togosti materiala, ki se ne prilagodi telesu, moramo najti ustrezen kraj, ki se prilega naši obliki telesa. Ženska s postavo v obliki peščene ure najteže najde primerne. Iskati mora med kavbojkami, izdelanimi iz mehkejše tkanine, to so običajno tudi kavbojke cenenih blagovnih znamk.
- ▶ Kavbojk ne likamo na rob.

ČE BI BIL STEVE JOBS SLOVENEČ

V prihajajoči biografiji o pred kratkim preminulem soustanovitelju Applu Stevu Jobsu pisec knjige Walter Isaacson piše tudi o njegovi uniformi. Ko je Steve Jobs obiskal Sonyjevo tovarno na Japonskem, je opazoval uniforme, ki so jo nosili njihovi zaposleni. Presenetilo ga je, kako je tudi njihova podoba oblikovala identiteto podjetja. Njihove uniforme so se sicer razvile iz potrebe, po drugi svetovni vojni si zaposleni niso mogli privoščiti dovolj oblačil, zato so jim v podjetju pomagali z uvedbo uniform, ki so bile kasneje premišljeno oblikovane in podpisane z imenom slovitnega modnega oblikovalca Iseja Miyakeja. Ta je kasneje na prošnjo Steva Jobsa narisal kolekcijo oblačil za zaposlene v Applu, vendar so ga ob predstavitvi uniform izžvižgali. Steve Jobs je idejo uniforme zato apliciral samo na svojo podobo. Nosil je kavbojke Levi's 501, črn puli in športne čevlje New Balance 991. »To nosim,« je razložil Isaacsonu. »Imam jih dovolj do konca življenja,« je še dodal. Zdi se, da je njegova uniforma govorila o človeku, ki ni želel zapravljati časa za tako nepomembne stvari, kot je izbira oblačil. Verjetno je o svoji uniformi razmislil enkrat za vselej, v družbi Miyakeja, in jo sestavil iz kosov, ki nam lahko tudi nekaj povedo. Črn puli negira obliko telesa in poudari obraz. Oko zagleda najprej obraz, tako se človek lažje osredotoči na komunikacijo. Kavbojke Levi's 501 so pomemben izum, star več kot 140 let, Steve Jobs je z njihovim stalnim nošenjem izkazal spoštovanje do enega pomembnejših izumov človeštva. Športni čevlji, ki jih je nosil, vsekakor izdajajo ameriški okus, željo po svobodi, sproščenosti, lahki in udobni hoji. Če bi bil Steve Jobs Italijan, bi gotovo nosil usnjene čevlje z usnjenim podplatom brez zaščitne gume, če bi bil Slovenec, pa bi si verjetno privoščil usnjene oxford čevlje Mariota Herzoga – tri ali morda celo več enakih parov in jih dal vsakih nekaj let osvežiti (zamenjati podplat in osvežiti barvo ter zamenjati vezalke). Obstaja pomislek, da bi bil videti malenkostno preveč eleganten, vendar pa z vidika ekologije – v smislu, koliko časa se športni čevlji New Balance 991 razgrajujejo v okolju in koliko jih je na leto potrošil –, ta pomislek gotovo odpade.